

**การพัฒนามาตรฐานคุณภาพบัณฑิตคณะครุศาสตร์
มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี**
**DEVELOPING QUALITY STANDARDS OF THE FACULTY OF
EDUCATION'S GRADUATES,
SURATTHANI RAJABHAT UNIVERSITY**

ผู้วิจัยจินัฐตา สอนสังข์ⁱ

Jinatta Sornsung

jinatta.j@gmail.com

กรรมการควบคุมผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุนทรา โตบัวⁱⁱอาจารย์ ดร.วารุณี ลักนโชคดีⁱⁱⁱ**Advisor Committee**

Asst. Prof.Dr.Suntara Tobua

Dr.Warunee Lapanachokdee

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์หลัก เพื่อพัฒนา
มาตรฐานคุณภาพของบัณฑิตคณะครุศาสตร์
มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี โดยใช้วิธีการแบบการ
วิจัยและพัฒนา ในการสร้าง ตรวจสอบคุณภาพ ทดลอง
ใช้ ตลอดจนประเมินประสิทธิผลของมาตรฐานคุณภาพ
บัณฑิตคณะครุศาสตร์ กลุ่มที่ศึกษา ได้แก่ ผู้ทรงคุณวุฒิ
ของมหาวิทยาลัย จำนวน 5 คน ผู้บริหารและครูใน
จังหวัดสุราษฎร์ธานี จำนวน 92 คน อาจารย์นิเทศและครู
พี่เลี้ยง กลุ่มละ 20 คน ครูพี่เลี้ยงและนักศึกษาฝึก
ประสบการณ์วิชาชีพครู กลุ่มละ 276 คน และกลุ่ม
ผู้บริหารคณะครุศาสตร์ จำนวน 8 คน การเก็บรวบรวม
ข้อมูลใช้การศึกษาเอกสาร สัมภาษณ์ การ
สัมภาษณ์ การสนทนากลุ่มย่อย และการบันทึกข้อมูล
การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณใช้สถิติบรรยาย และข้อมูล
เชิงคุณภาพใช้การวิเคราะห์เนื้อหา

ผลการวิจัยพบว่า 1) มาตรฐานคุณภาพบัณฑิต
คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี
ประกอบด้วย มาตรฐาน 6 ด้าน 13 องค์ประกอบ และ 36
ตัวบ่งชี้ 2) องค์ประกอบและตัวบ่งชี้ มีความสอดคล้อง

ครอบคลุมตามกรอบแนวคิดของการพัฒนามาตรฐาน
คุณภาพบัณฑิตคณะครุศาสตร์ และเกณฑ์ในการประเมินมีความ
ชัดเจน มีความเหมาะสม และมีความเป็นปรนัย 3) ผลการ
ประเมินคุณภาพบัณฑิตคณะครุศาสตร์ อยู่ในระดับดี ทั้ง 6
มาตรฐาน 4) องค์ประกอบของมาตรฐานคุณภาพบัณฑิต
คณะครุศาสตร์ มีความตรงเชิงโครงสร้างตามแนวคิดการ
พัฒนามาตรฐานคุณภาพบัณฑิตคณะครุศาสตร์ และ 5) ผลการ
ประเมินประสิทธิผลของมาตรฐาน พบว่า มีความเหมาะสม
มีความเป็นไปได้ และมีความเป็นประโยชน์ต่อการนำไปใช้
พัฒนาคุณภาพผู้เรียนหลักสูตรครุศาสตร์บัณฑิต
มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี

คำสำคัญ : มาตรฐานคุณภาพบัณฑิตคณะครุศาสตร์ ตัว
บ่งชี้

ABSTRACT

The main objective of this research was to
develop quality standards of prospective graduates
of the Faculty of Education at Suratthani Rajabhat
University. The Research and Development has

¹นิสิตระดับบัณฑิตศึกษาวิชาการวิจัยและประเมินทางการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

² อาจารย์ประจำสาขาวิชาการวิจัยและประเมินทางการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

³ อาจารย์ประจำสาขาวิชาการวิจัยและประเมินทางการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

been applied in order to create, validate, trial and evaluate the effectiveness of quality standards of graduates. The group of the study consisted of 5 university expert, 92 administrators and teachers in Suratthani's schools, 20 supervisors and trainee teachers, 276 trainee teachers and students, and 8 executives of Education Faculty. The data were collected from documents, surveys, in-depth interviews, small group discussions and data records. The quantitative data were analyzed by descriptive statistics while qualitative data were analyzed by content analysis.

The research findings were as follows: 1) The quality standards of the Faculty of Education's graduates, Suratthani Rajabhat University consisted of the 6 standards, 13 factors and 36 indicators. 2) The factors and indicators were consistent with conceptual framework for the development of student quality standards of Faculty of Education, while the evaluation criteria was clear, appropriate and objective. 3) The results of the trials showed that the quality of Education Graduates were good level in all 6 standards 4) The factors of quality standards of Education Graduates constructed validity of quality of graduates and Teacher Professional Standards and 5) The effectiveness of quality standards showed that the standards were propriety, feasibility, and utility to be applied to improve the quality of the Bachelor of Education course.

Keywords : Quality Standards of Education Graduates, Indicators

บทนำ

การผลิตบัณฑิตไทยในศตวรรษที่ 21 สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา เห็นความสำคัญในการพัฒนานิสิตนักศึกษาของประเทศให้เป็นบัณฑิตที่มีคุณลักษณะสอดคล้องตามความต้องการของสังคมในศตวรรษที่ 21 และสามารถดำเนินชีวิตอยู่ร่วมกับผู้อื่นในสังคมได้อย่างมีความสุข ซึ่งตามกรอบแผนอุดมศึกษา ระยะยาว 15 ปี ฉบับที่ 2 (พ.ศ. 2551 - 2565) ได้กำหนดเป้าหมายของกรอบ คือ “การยกระดับคุณภาพอุดมศึกษาไทย เพื่อผลิตและพัฒนาบุคลากร ที่มีคุณภาพสู่ตลาดแรงงานและพัฒนาศักยภาพอุดมศึกษาในการสร้างความรู้และนวัตกรรม เพื่อเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศในโลกาภิวัตน์ รวมทั้งการพัฒนาที่ยั่งยืนของท้องถิ่นไทย” กอปรกับปัจจุบันกลุ่มอาเซียนมีการรวมตัวกัน และได้กำหนดวิสัยทัศน์ภายในปี ค.ศ. 2020 หนึ่งว่า “เพื่อพัฒนาอาเซียน ให้มีความเข้มแข็งในหลายๆ ด้าน รวมทั้งด้านการศึกษา โดยกำหนดให้มีการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ในทุกๆ ส่วน โดยผ่านการพัฒนาคุณภาพทางการศึกษา การพัฒนาทักษะศักยภาพ และการฝึกอบรม” การศึกษาระดับอุดมศึกษา จึงเป็นหนึ่งในตัวจักรสำคัญที่จะช่วยส่งเสริมและสนับสนุนการบรรลุวิสัยทัศน์ดังกล่าว โดยเฉพาะการพัฒนา นิสิตนักศึกษา ซึ่งนโยบายสำคัญในการพัฒนา บัณฑิตอุดมคติไทย 2 ประการ คือ การพัฒนาบัณฑิต อุดมคติไทยที่สอดคล้องกับบริบทของสถาบันอุดมศึกษา โดยเน้นให้บัณฑิตมีความภาคภูมิใจในสถาบันและสามารถดำรงชีวิตได้อย่างสง่างามตามเป้าหมายของสถาบันแต่ละกลุ่ม และการพัฒนาบัณฑิตอุดมคติไทยในบริบทที่เป็นสากล โดยคำนึงถึงคุณค่าของความเป็นไทยที่สามารถขยายผลให้มีการเพิ่มมูลค่า (สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา, 2554) เช่นเดียวกับ ประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เรื่อง กรอบมาตรฐาน คุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2552 ที่กำหนด คุณภาพของบัณฑิตทุกระดับคุณวุฒิและสาขา/สาขาวิชา ต่างๆ ให้เป็นไปตามมาตรฐานผลการเรียนรู้ที่คณะกรรมการ

การอุดมศึกษากำหนดและต้องครอบคลุมอย่างน้อย 5 ด้าน ซึ่ง 1 ใน 5 ด้านของมาตรฐานผลการเรียนรู้ มีการพัฒนานิสัยในการประพฤติอย่างมีคุณธรรม จริยธรรม และด้วยความรับผิดชอบ ความสามารถในการปรับวิถีชีวิตในความขัดแย้งทางค่านิยม การพัฒนานิสัยและการปฏิบัติตนตามศีลธรรม ทั้งในส่วนตนและส่วนรวม (สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา, 2552) ซึ่งสอดคล้องกับคำกล่าวของ รองศาสตราจารย์ นายแพทย์กำจร ตติยกวี. (2554) รองเลขาธิการคณะกรรมการการอุดมศึกษา ในการประชุมเสวนา เรื่อง การเตรียมพร้อมผลิตบัณฑิตไทยในศตวรรษที่ 21 ที่ว่า การที่จะพัฒนานิสิตนักศึกษาให้เกิดการเรียนรู้ด้านคุณธรรม จริยธรรม นิสิตนักศึกษาต้องได้รับการพัฒนาทั้งในระหว่างเรียนและการเข้าร่วมกิจกรรมต่าง ๆ ที่สถาบันอุดมศึกษาจัดให้ทั้งในและนอกหลักสูตร และควรคำนึงถึงคุณลักษณะของบัณฑิตที่เน้นตามกลุ่มสถาบัน โดยแต่ละกลุ่มสถาบันสามารถกำหนดคุณลักษณะของบัณฑิตที่พึงประสงค์ให้เป็นเอกลักษณ์ตามบริบทของกลุ่มสถาบันได้ (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2554)

มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี ปัจจุบันจัดอยู่ในกลุ่มสถาบันที่เน้นระดับปริญญาตรีเป็นมหาวิทยาลัยที่มีปรัชญาของการจัดการศึกษาเพื่อการพัฒนาท้องถิ่น มีพันธกิจประการสำคัญซึ่งเป็นอัตลักษณ์แสดงถึงจุดเน้นของสถาบัน คือ การเป็นสถาบันอุดมศึกษาต้นแบบแห่งภูมิภาค โดยเฉพาะการเสริมสร้างความเข้มแข็งของวิชาชีพครู มุ่งเน้นการผลิตและพัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษาให้มีคุณภาพได้มาตรฐานเหมาะสมกับการเป็นวิชาชีพชั้นสูง มีสมรรถนะในการบริหารจัดการเรียนรู้อย่างมีประสิทธิภาพ และมีคุณลักษณะตามเบญจลักษณ์ 5 ประการ (มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี, 2554) ได้แก่ 1) มีความรู้ความสามารถตามมาตรฐานของหลักสูตร 2) มีระบบคิดที่ดี และมีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ 3) เป็นนักปฏิบัติ 4) มี

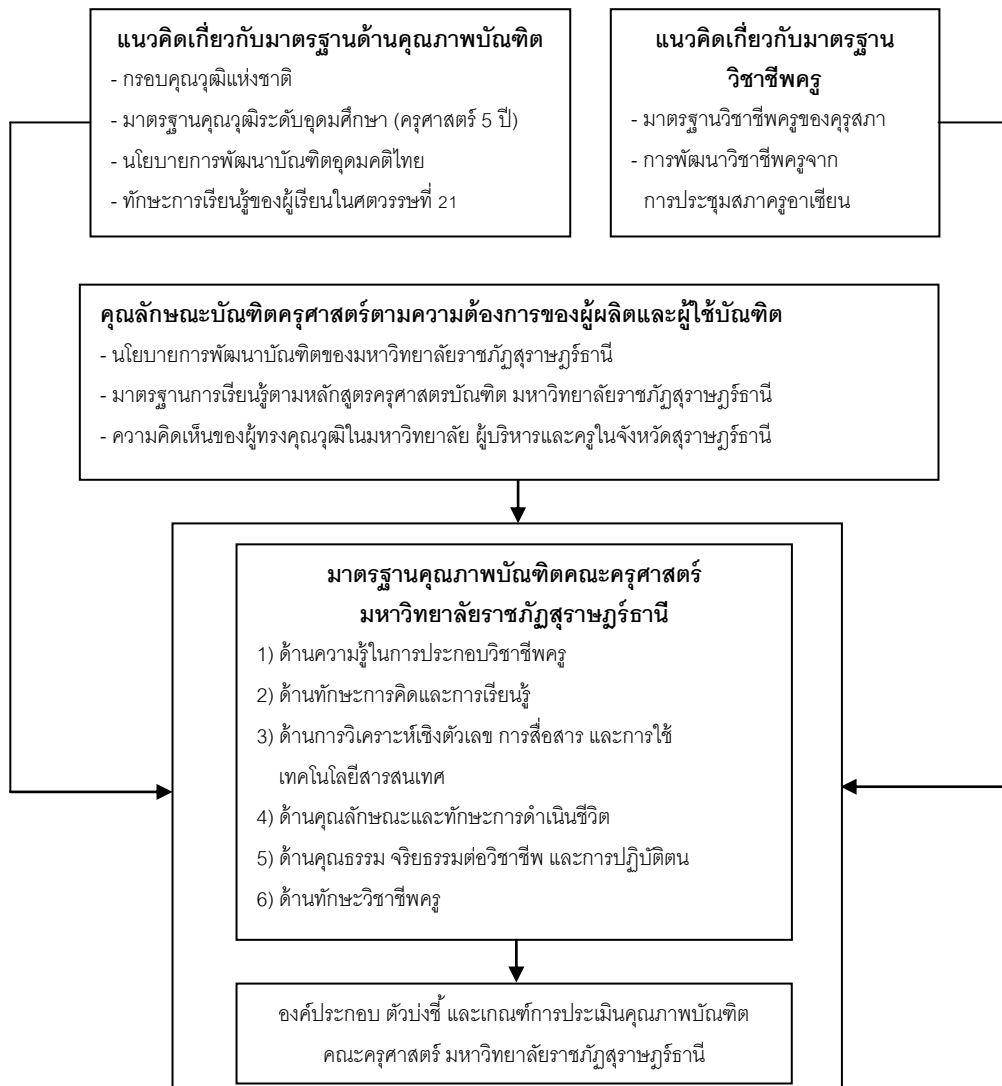
จริยธรรมในวิชาชีพ และ 5) มีจิตสำนึกสาธารณะ โดยให้ความสำคัญในการจัดทำหลักสูตรเพื่อผลิตครูและบุคลากรทางการศึกษาให้มีมาตรฐานวิชาชีพทางการศึกษา ตอบสนองความต้องการของชุมชนและสังคม เพื่อการพัฒนาการจัดการศึกษาในชุมชนและท้องถิ่นสู่มาตรฐานสากล โดยการจัดทำหลักสูตรครุศาสตรบัณฑิตเพื่อผลิตบัณฑิตวิชาชีพครู จะต้องพิจารณาองค์ประกอบของการรับรองปริญญาและประกาศนียบัตรทางการศึกษาเพื่อการประกอบวิชาชีพ โดยที่ประกาศคณะกรรมการคุรุสภา เรื่อง การรับรองปริญญาและประกาศนียบัตรทางการศึกษาเพื่อการประกอบวิชาชีพ โดยที่ประกาศคณะกรรมการคุรุสภา เรื่อง การรับรองปริญญาและประกาศนียบัตรทางการศึกษาเพื่อการประกอบวิชาชีพ ได้กำหนดเกณฑ์การรับรองปริญญาหรือประกาศนียบัตรประกอบด้วย มาตรฐาน 3 ด้าน ดังนี้ (1) มาตรฐานหลักสูตร (2) มาตรฐานการผลิต (3) มาตรฐานบัณฑิตหรือมาตรฐานผู้สำเร็จการศึกษาโดยปริญญาหรือประกาศนียบัตรที่คุรุสภาให้การรับรอง ต้องผ่านการประเมินมาตรฐานดังกล่าวโดยให้คุรุสภาประเมินมาตรฐานหลักสูตรและมาตรฐานการผลิต และให้สถาบันประเมินมาตรฐานบัณฑิตหรือมาตรฐานผู้สำเร็จการศึกษา (ราชกิจจานุเบกษา, 2557) อีกทั้งสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา ได้กำหนดมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษา ในสาขาวิชาศึกษาศาสตร์หรือครุศาสตร์หลักสูตร 5 ปี ซึ่งสะท้อนถึงมาตรฐานผลการเรียนรู้ของผู้เรียนใน 6 ด้าน คือ 1) คุณธรรม จริยธรรม 2) ความรู้ 3) ทักษะทางปัญญา 4) ทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล และความรับผิดชอบ 5) ทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสาร และการใช้เทคโนโลยี และ 6) ทักษะการจัดการเรียนรู้ (สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา, 2552) ซึ่งการพัฒนาหลักสูตรครุศาสตรบัณฑิต 5 ปี ของมหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี จึงได้กำหนดมาตรฐานผลการเรียนรู้ของผู้เรียนตามหลักสูตรไว้ทั้ง 6 ด้าน

ดังกล่าว ดังนั้นเพื่อให้การผลิตบัณฑิตครุมีคุณลักษณะที่สอดคล้องรองรับการเปลี่ยนแปลงของประเทศ และความต้องการของสังคม สำคัญอย่างยิ่งที่ต้องมีการประเมินผลการศึกษา และจัดทำมาตรฐานคุณภาพบัณฑิตครุศาสตร์ให้สอดคล้องกับนโยบายทางการศึกษาและมาตรการการดำเนินการเพื่อปรับปรุงคุณภาพการศึกษาของครูในประเทศไทย

จากความจำเป็นดังกล่าว ผู้วิจัยจึงเล็งเห็นถึงความสำคัญของการจัดทำมาตรฐานคุณภาพบัณฑิตคณะครุศาสตร์ และประเมินผลคุณภาพของบัณฑิต เพื่อใช้กำกับกระบวนการผลิตบัณฑิต สะท้อนถึงผลลัพธ์การเรียนรู้ตามหลักสูตร รวมทั้งมีคุณสมบัติตามมาตรฐานวิชาชีพทางการศึกษา ที่ประกอบด้วย มาตรฐานความรู้

และประสบการณ์วิชาชีพ มาตรฐานการปฏิบัติงาน และมาตรฐานการปฏิบัติตน คุณลักษณะและสมรรถนะที่พึงประสงค์ตามอัตลักษณ์และจุดเน้นของการเป็นสถาบันการศึกษาเพื่อการพัฒนาท้องถิ่น รวมทั้งมุ่งสู่ความเป็นสากล ซึ่งผลจากการวิจัยทำให้เกิดมาตรฐานในการผลิตและพัฒนาบุคลากรวิชาชีพครูที่มีคุณภาพ ตลอดจนมีความรู้ความสามารถในการจัดการศึกษาแนวใหม่เพื่อตอบสนองการพัฒนาประเทศ มีศักยภาพเพียงพอสู่ตลาดแรงงานและเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันสู่ระดับอาเซียนและระดับนานาชาติได้อย่างยั่งยืน และสมบูรณ์

กรอบแนวคิดในการวิจัย

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์หลักเพื่อพัฒนา มาตรฐานคุณภาพของบัณฑิต คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี โดยมีจุดมุ่งหมาย เฉพาะดังนี้

1. เพื่อกำหนดมาตรฐาน องค์ประกอบ ตัวบ่งชี้ และเกณฑ์การประเมินคุณภาพบัณฑิตคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี
2. เพื่อตรวจสอบคุณภาพของมาตรฐาน องค์ประกอบ ตัวบ่งชี้ และเกณฑ์การประเมินคุณภาพ บัณฑิตคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี
3. เพื่อประเมินประสิทธิผลของมาตรฐาน คุณภาพบัณฑิตคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏ สุราษฎร์ธานี

วิธีดำเนินการวิจัย

ขั้นตอนที่ 1 การกำหนดมาตรฐาน องค์ประกอบ ตัวบ่งชี้ และเกณฑ์การประเมินคุณภาพบัณฑิตคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี

1.1 ขั้นตอนการวิจัย

1.1.1 ศึกษาเอกสาร แนวคิด และงานวิจัย ที่ เกี่ยวข้องกับการพัฒนาสมรรถนะ และคุณลักษณะของ บัณฑิต เพื่อสังเคราะห์และกำหนดเป็นมาตรฐาน และ องค์ประกอบคุณภาพบัณฑิตคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี ในเบื้องต้น

1.1.2 สังเคราะห์มาตรฐาน องค์ประกอบ และตัวบ่งชี้คุณภาพบัณฑิตของคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี จากการสอบถามความ คิดเห็นของผู้บริหารและครูในจังหวัดสุราษฎร์ธานี ร่วมกับการ สัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิของมหาวิทยาลัยราชภัฏ สุราษฎร์ธานี และร่างเป็นมาตรฐาน องค์ประกอบ และตัว บ่งชี้ของมาตรฐานคุณภาพบัณฑิตคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี

1.1.3 กำหนดรายละเอียดของร่างมาตรฐานฯ ดังนี้ 1) กำหนดวัตถุประสงค์ของการพัฒนามาตรฐาน 2) กำหนดประเภทของตัวบ่งชี้ 3) กำหนดคุณลักษณะและ นิยามตัวบ่งชี้ 4) กำหนดโครงสร้างของมาตรฐาน 5) กำหนดเกณฑ์การให้คะแนน และเกณฑ์การประเมิน

1.2 กลุ่มเป้าหมายในการวิจัย จำแนกเป็น 2 กลุ่ม ดังนี้

1.2.1 ผู้ทรงคุณวุฒิ ที่มีประสบการณ์ด้าน การพัฒนาคุณภาพบัณฑิต และการพัฒนาครูที่ ปฏิบัติงานในมหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี จำนวน 5 คน

1.2.2 ผู้บริหารสถานศึกษาและครูใน จังหวัดสุราษฎร์ธานี จำนวน 92 คน

1.3 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย มีดังนี้

1.3.1 แบบสอบถามความคิดเห็นของ ผู้บริหารและครูในจังหวัดสุราษฎร์ธานี

1.3.2 แบบสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิของ มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี

มีขั้นตอนในการดำเนินการสร้าง ดังนี้

1) ศึกษาแนวคิด และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับ การพัฒนาคุณลักษณะบัณฑิต มาตรฐานวิชาชีพครูและ นโยบายการพัฒนาบัณฑิตมหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ ธานี

2) นำข้อมูลสารสนเทศที่ได้มาสังเคราะห์เป็น กรอบข้อคำถาม สำหรับแบบสอบถามความคิดเห็น ผู้บริหารและครู มีลักษณะเป็นแบบสอบถามแบบ ปลายเปิด โดยมีประเด็นคำถามเกี่ยวกับปัญหาในการ พัฒนาบัณฑิตคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏ สุราษฎร์ธานี และแนวทางการพัฒนาคุณลักษณะ และ สมรรถนะบัณฑิตคณะครุศาสตร์ ที่สอดคล้องกับความ ต้องการของท้องถิ่น และแบบสัมภาษณ์สำหรับผู้ ทรงคุณวุฒิ มีลักษณะเป็นแบบสัมภาษณ์อย่างมี โครงสร้าง โดยมีประเด็นการสัมภาษณ์เกี่ยวกับ

คุณลักษณะของบัณฑิตคณะครุศาสตร์ตามจุดเน้น และอัตลักษณ์ของมหาวิทยาลัย และแนวทางการพัฒนา บัณฑิตคณะครุศาสตร์ที่สอดคล้องกับอาเซียน

3) นำแบบสอบถามความคิดเห็น และแบบ สัมภาษณ์อย่างมีโครงสร้างที่สร้างขึ้น ให้อาจารย์ที่ ปฏิบัติงานพิจารณาความเหมาะสม ความครอบคลุมของ เนื้อหา แล้วนำข้อเสนอแนะไปปรับปรุงแก้ไขให้มีความ สมบูรณ์

1.4 การวิเคราะห์ข้อมูล สังเคราะห์แนวทางใน การพัฒนาคุณลักษณะ ทักษะ และสมรรถนะของบัณฑิต คณะครุศาสตร์เพื่อนำมากำหนดเป็นร่างมาตรฐาน คุณภาพบัณฑิตคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏ สุราษฎร์ธานี โดยใช้การวิเคราะห์เนื้อหา

ขั้นตอนที่ 2 การตรวจสอบคุณภาพของมาตรฐาน องค์ประกอบ ตัวบ่งชี้ และเกณฑ์การประเมินคุณภาพ บัณฑิตของคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี

2.1 ขั้นตอนการวิจัย

2.1.1 ตรวจสอบคุณภาพขององค์ประกอบ ตัวบ่งชี้ และเกณฑ์การประเมิน ด้านความตรงเชิงเนื้อหา (content validity) โดยพิจารณาค่าความสอดคล้อง (Index of item objective congruence: IOC) ของ ผู้เชี่ยวชาญ 5 คน

2.1.2 ตรวจสอบคุณภาพขององค์ประกอบ ตัวบ่งชี้ และเกณฑ์การประเมิน ด้านความเป็นปรนัย (Objectivity) โดยอาจารย์นิเทศประจำหลักสูตรคณะครุ ศาสตร์ จำนวน 20 คน และครูพี่เลี้ยง จำนวน 20 คน โดย นำไปทดลองประเมินนักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู คนเดียวกันต่อผู้ประเมินทั้งสองกลุ่ม แล้วนำมา คำนวณหาค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างผู้ประเมิน (Rater Agreement Index : RAI)

2.2 กลุ่มเป้าหมายที่ใช้ในการวิจัย

2.2.1 ผู้เชี่ยวชาญด้านการจัดการศึกษาใน ระดับอุดมศึกษา และการพัฒนาบัณฑิตครู จำนวน 5 คน

2.2.2 อาจารย์นิเทศประจำหลักสูตรครุ ศาสตร์บัณฑิต และครูพี่เลี้ยงในเครือข่ายโรงเรียนฝึก ประสบการณ์วิชาชีพครู ของมหาวิทยาลัยราชภัฏ สุราษฎร์ธานี ได้มาจากการคัดเลือกแบบเฉพาะเจาะจง (purposive sampling) กลุ่มละ 20 คน

2.3 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย มีดังนี้

2.3.1 แบบตรวจสอบคุณภาพของมาตรฐาน คุณภาพบัณฑิตคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏ สุราษฎร์ธานี สำหรับผู้เชี่ยวชาญ

2.3.2 คู่มือการประเมินตามมาตรฐาน คุณภาพบัณฑิตคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏ สุราษฎร์ธานี สำหรับอาจารย์นิเทศและครูพี่เลี้ยง

มีขั้นตอนในการดำเนินการสร้าง ดังนี้

1) นำข้อมูลสารสนเทศที่ได้จากการ สังเคราะห์ในขั้นตอนที่ 1 มากำหนดเป็นมาตรฐานองค์ ประกอบ ตัวบ่งชี้ และเกณฑ์การประเมินคุณภาพบัณฑิต คณะครุศาสตร์ เพื่อสร้างเป็นแบบตรวจสอบคุณภาพ สำหรับผู้เชี่ยวชาญ และคู่มือการประเมินสำหรับอาจารย์ นิเทศและครูพี่เลี้ยง

2) แบบตรวจสอบคุณภาพ ประกอบ ด้วยวัตถุประสงค์ของการวิจัย นิยามศัพท์ กรอบแนวคิด ในการวิจัยและรายละเอียดของมาตรฐาน องค์ประกอบ ตัวบ่งชี้ และเกณฑ์ในการประเมิน เป็นแบบตรวจสอบ รายการ (Check list) สำหรับผู้เชี่ยวชาญพิจารณา ตรวจสอบความสอดคล้อง และให้ข้อเสนอแนะ

3) คู่มือในการประเมิน ประกอบด้วย 1) วัตถุประสงค์ของการประเมิน 2) กรอบแนวคิดในการ ประเมิน 3) ประเภทของตัวบ่งชี้ 4) ผู้ที่เกี่ยวข้องในการ ประเมิน และ 5) แบบประเมินคุณภาพบัณฑิตคณะ ครุศาสตร์

4) นำแบบตรวจสอบคุณภาพ สำหรับ ผู้เชี่ยวชาญ และคู่มือสำหรับอาจารย์นิเทศและครูพี่เลี้ยงที่สร้างขึ้น ให้อาจารย์ที่ปรึกษา และอาจารย์ที่ปรึกษาร่วมพิจารณาความเหมาะสม ความครอบคลุมของเนื้อหา แล้วนำข้อเสนอแนะไปปรับปรุงแก้ไขให้มีความสมบูรณ์

2.4 การวิเคราะห์ข้อมูล

2.4.1 วิเคราะห์คุณภาพขององค์ประกอบตัวบ่งชี้ และเกณฑ์การประเมินคุณภาพบัณฑิตคณะครุศาสตร์ ด้านความตรงของเนื้อหา โดยหาค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อรายการย่อยในแต่ละตัวบ่งชี้กับสิ่งที่มุ่งวัด (Index of item objective congruence: IOC)

2.4.2 วิเคราะห์คุณภาพขององค์ประกอบตัวบ่งชี้ และเกณฑ์การประเมินคุณภาพบัณฑิตคณะครุศาสตร์ ด้านความเป็นปรนัย โดยหาค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างผู้ประเมิน (Rater Agreement Index : RAI)

ขั้นตอนที่ 3 การทดลองใช้ และประเมินประสิทธิผลของมาตรฐานคุณภาพบัณฑิตคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี

3.1 ขั้นตอนการวิจัย

3.1.1 นำคู่มือการประเมินตามมาตรฐานคุณภาพบัณฑิตครุศาสตร์ ที่พัฒนาขึ้นไปให้ครูพี่เลี้ยงทดลองประเมินนักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูในระหว่างภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2557 ช่วงเดือนมกราคม ถึง มีนาคม พ.ศ. 2558

3.1.2 ประเมินประสิทธิผลของมาตรฐานคุณภาพบัณฑิตครุศาสตร์ จากการศึกษาความคิดเห็นของกลุ่มผู้บริหารคณะ จากการเข้าร่วมการสนทนากลุ่ม (focus group discussion) ร่วมกับข้อเสนอแนะจากครูพี่เลี้ยงจากการทดลองประเมิน

3.1.3 ปรับปรุงแก้ไขมาตรฐานคุณภาพบัณฑิตคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี

3.2 กลุ่มเป้าหมายที่ใช้ในการวิจัย ประกอบด้วย

3.2.1 ครูพี่เลี้ยง ซึ่งทำหน้าที่เป็นผู้ประเมินตามมาตรฐานคุณภาพบัณฑิตคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี จำนวน 276 คน

3.2.2 นักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู ซึ่งเป็นผู้ได้รับการประเมินตามมาตรฐานคุณภาพบัณฑิตคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี จำนวน 276 คน

3.2.3 กลุ่มผู้บริหารของคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี ได้แก่ คณบดี ผู้อำนวยการศูนย์ฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู และ ประธานหลักสูตร จำนวน 8 คน

3.3 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ประกอบด้วย

3.3.1 คู่มือการประเมินตามมาตรฐานคุณภาพบัณฑิตคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี

3.3.2 ประเด็นการสนทนากลุ่มเกี่ยวกับประสิทธิผลของมาตรฐานคุณภาพบัณฑิตคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี

มีขั้นตอนในการดำเนินการสร้าง ดังนี้

1) นำคู่มือการประเมินตามมาตรฐานคุณภาพบัณฑิตคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี ที่ผ่านการตรวจสอบคุณภาพจากขั้นตอนที่ 2 มาปรับปรุงก่อนนำไปใช้ในการประเมินนักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู

2) ประเด็นการสนทนากลุ่มเกี่ยวกับประสิทธิผลของมาตรฐานคุณภาพบัณฑิตคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี มีเนื้อหาในการสนทนาเกี่ยวกับความเป็นไปได้ในการนำไปใช้ประเมินได้จริง ด้านความเหมาะสมให้ผลการประเมินที่ครอบคลุมและถูกต้องตรงตามสภาพจริง และด้านความเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาผู้เรียนในหลักสูตรครุศาสตร์บัณฑิต

3) นำประเด็นการสนทนากลุ่มเกี่ยวกับประสิทธิผลของมาตรฐานคุณภาพบัณฑิตคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานีที่กำหนดขึ้นให้อาจารย์ที่ปรึกษา และอาจารย์ที่ปรึกษาร่วมพิจารณาความเหมาะสม ความครอบคลุมของเนื้อหาแล้วนำเสนอเสนอแนะไปปรับปรุงแก้ไขให้มีความสมบูรณ์

3.4 การวิเคราะห์ข้อมูล

3.4.1 วิเคราะห์ผลการทดลองใช้ประเมินคุณภาพบัณฑิตของคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี โดยใช้สถิติบรรยาย ได้แก่ ความถี่ ร้อยละ และค่าเฉลี่ย

3.4.2 วิเคราะห์ผลการพัฒนาองค์ประกอบและตัวบ่งชี้ของมาตรฐานคุณภาพบัณฑิตคณะครุศาสตร์ฯ ด้านความตรงเชิงโครงสร้าง โดยการตรวจสอบความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์จากการเก็บรวบรวมข้อมูล ใช้การวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยัน ซึ่งมีเกณฑ์ในการพิจารณาความสอดคล้องของข้อมูลเชิงประจักษ์ ดังนี้ ค่าสถิติทดสอบ χ^2 ที่ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ แสดงว่า ในแต่ละองค์ประกอบของมาตรฐานคุณภาพบัณฑิตฯ ที่พัฒนาขึ้น สอดคล้อง (good fit) กับข้อมูลเชิงประจักษ์ ค่าดัชนีสอดคล้องระหว่างโมเดลกับข้อมูลที่ควรมีค่าเข้าใกล้ 1.00 ได้แก่ ค่าของ NFI NNFI CFI IFI GFI และ AGFI ควรมีค่ามากกว่า .90 และค่า RMSEA และ RMR ควรมีค่าน้อยกว่า .05

3.4.3 วิเคราะห์ประสิทธิผลของมาตรฐานคุณภาพบัณฑิตคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี ใช้การวิเคราะห์เนื้อหา

สรุปผลการวิจัย

1. ผลการตรวจสอบคุณภาพของมาตรฐานองค์ประกอบ ตัวบ่งชี้ และเกณฑ์การประเมินคุณภาพบัณฑิตคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี

1.1 ผลการตรวจสอบคุณภาพของมาตรฐานองค์ประกอบ ตัวบ่งชี้ และเกณฑ์การประเมินในด้านความตรงเชิงเนื้อหา มีคะแนนความสอดคล้องตั้งแต่ 0.60 ถึง 1.00 แสดงว่า ตัวบ่งชี้ มีความสอดคล้อง ครบคลุมตามกรอบแนวคิดของการพัฒนามาตรฐานคุณภาพบัณฑิตคณะครุศาสตร์ฯ และเกณฑ์ในการประเมิน มีความเหมาะสม

1.2 ผลการตรวจสอบคุณภาพของมาตรฐานองค์ประกอบ ตัวบ่งชี้ และเกณฑ์การประเมินในด้านการเป็นปรนัย มีคะแนนความสอดคล้องระหว่างผู้ประเมิน ตั้งแต่ 0.67 ถึง 0.98 แสดงว่า มาตรฐานองค์ประกอบ และเกณฑ์การให้คะแนนในแต่ละตัวบ่งชี้มีความชัดเจน สื่อความหมายได้ตรงกัน ทำให้ผู้ประเมินมีการประเมินไปในทิศทางเดียวกัน

2. ผลการทดลองใช้มาตรฐานคุณภาพบัณฑิตคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี ในการประเมินคุณภาพนักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู สรุปผลได้ดังนี้

ในภาพรวมทั้ง 6 มาตรฐาน พบว่า มีคุณลักษณะ ทักษะ และสมรรถนะครู อยู่ในระดับดี มีคะแนนเฉลี่ย 2.26 โดยในมาตรฐานที่ 5 ด้านคุณธรรมจริยธรรมต่อวิชาชีพและการปฏิบัติตน มีคะแนนเฉลี่ยสูงสุด 2.82 อยู่ในระดับดีมาก และ ในมาตรฐานที่ 6 ด้านทักษะวิชาชีพครู มีคะแนนเฉลี่ยต่ำสุด 1.94 อยู่ในระดับพอใช้

พิจารณารายองค์ประกอบ พบว่า ในองค์ประกอบที่ 7 การปฏิบัติตน มีคะแนนเฉลี่ยสูงสุด 2.83 อยู่ในระดับดีมาก และในองค์ประกอบที่ 9 การพัฒนาหลักสูตร มีคะแนนเฉลี่ยต่ำสุด 1.73 อยู่ในระดับพอใช้

เมื่อพิจารณาเป็นรายตัวบ่งชี้ พบว่า ในตัวบ่งชี้ที่ 7.3 การมีวินัย เคารพในกฎระเบียบของสถานศึกษา ชุมชนและสังคม และอยู่ร่วมกันอย่างสันติในสังคมพหุวัฒนธรรม มีคะแนนเฉลี่ยสูงสุด 2.96 อยู่ในระดับดีมาก และตัวบ่งชี้ที่ 9.2 การประยุกต์ใช้หลักสูตรร่วมกับองค์

ความรู้ในท้องถิ่น วัฒนธรรมชุมชนภาคใต้ และความเป็นสากล มีคะแนนเฉลี่ยต่ำสุด 1.71 อยู่ในระดับพอใช้

3. ผลการตรวจสอบความตรงเชิงโครงสร้าง ขององค์ประกอบตามมาตรฐานคุณภาพบัณฑิตคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี พบว่า โมเดลองค์ประกอบมีความสอดคล้องกลมกลืนกับข้อมูลเชิงประจักษ์ แสดงว่า ทั้ง 8 องค์ประกอบของมาตรฐานคุณภาพบัณฑิตคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี ที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้น มีความตรงเชิงโครงสร้างตามกรอบแนวคิดการพัฒนามาตรฐานด้านคุณภาพบัณฑิต มาตรฐานวิชาชีพครู และคุณลักษณะบัณฑิตครูตามความต้องการของผู้ผลิตและผู้ใช้บัณฑิตในจังหวัดสุราษฎร์ธานี

4. ผลการประเมินประสิทธิผลของมาตรฐานคุณภาพบัณฑิตของคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี สรุปได้ดังนี้

4.1 ด้านความเป็นไปได้ พบว่า ข้อสรุปจากความคิดเห็นของกลุ่มผู้บริหารคณะครุศาสตร์ และความคิดเห็นของครูที่เลี้ยงจากการนำไปใช้ประเมินนักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู สรุปว่า มาตรฐานคุณภาพบัณฑิตคณะครุศาสตร์ฯ ที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้น มีคำอธิบายตัวบ่งชี้ที่ชัดเจน และเกณฑ์การให้คะแนนที่เป็นระดับคุณภาพ และเป็นแบบเลือกตอบ ที่ไม่ซับซ้อน เข้าใจได้ตรงกัน สามารถเก็บรวบรวมข้อมูลได้ง่าย สามารถนำไปใช้กำกับคุณภาพของผู้เรียนในหลักสูตรครุศาสตรบัณฑิต และใช้ประเมินคุณลักษณะ ทักษะ และสมรรถนะครูของนักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูได้จริงในสถานศึกษา

4.2 ด้านความเหมาะสม พบว่า ข้อสรุปจากความคิดเห็นของกลุ่มผู้บริหารคณะครุศาสตร์ และความคิดเห็นของครูที่เลี้ยงจากการนำไปใช้ประเมินนักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู สรุปว่า มาตรฐานคุณภาพบัณฑิตของคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี ให้ผลการประเมินที่มีความครอบคลุมตามมาตรฐานคุณภาพของผู้เรียนในระดับอุดมศึกษา และมาตรฐาน

วิชาชีพครูของคุรุสภา โดยมีองค์ประกอบที่สะท้อนถึงสมรรถนะหลักของผู้เรียนหลักสูตรครุศาสตรบัณฑิต และมีตัวบ่งชี้ที่เป็นคุณลักษณะเฉพาะตรงตามจุดเน้นของมหาวิทยาลัยเพื่อการพัฒนาท้องถิ่น ผลการประเมินคุณภาพบัณฑิตของหลักสูตรครุศาสตรบัณฑิตในทุกสาขาวิชา จึงมีความสอดคล้องและตรงตามสภาพจริง

4.3 ด้านความเป็นประโยชน์ พบว่า ข้อสรุปจากความคิดเห็นของกลุ่มผู้บริหารคณะครุศาสตร์ และความคิดเห็นของครูที่เลี้ยงจากการนำไปใช้ประเมินนักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู สรุปว่ามาตรฐานคุณภาพบัณฑิตของคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี มีตัวบ่งชี้และเกณฑ์การประเมิน ที่เป็นประโยชน์ต่อกระบวนการผลิตบัณฑิต ได้แนวทางในการส่งเสริมและพัฒนาผู้เรียนในกิจกรรมการเรียนการสอน และการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู และให้ผลการประเมินที่เป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาผู้เรียนในแต่ละหลักสูตรอย่างมีทิศทาง

อภิปรายผล

การอภิปรายผลการวิจัย ผู้วิจัยเสนอข้ออภิปรายในประเด็นที่สำคัญตามลำดับของผลการวิจัยดังรายละเอียดต่อไปนี้

1. มาตรฐานคุณภาพบัณฑิตคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี ที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้น มาจากกรอบแนวคิดหลัก 3 ประการ คือ 1) แนวคิดเกี่ยวกับมาตรฐานด้านคุณภาพบัณฑิต 2) แนวคิดเกี่ยวกับมาตรฐานวิชาชีพครู และ 3) คุณลักษณะของครูตามความต้องการของผู้ผลิตและผู้ใช้บัณฑิต ซึ่งเป็นการสังเคราะห์ร่วมกันระหว่างผลลัพธ์การเรียนรู้ของผู้เรียน คุณลักษณะของบัณฑิตที่พึงประสงค์ ทักษะที่จำเป็นในศตวรรษที่ 21 และสมรรถนะของผู้ประกอบวิชาชีพครูตามข้อบังคับของคุรุสภา ว่าด้วยมาตรฐานวิชาชีพ (2556). ดังนั้น ผลการพัฒนามาตรฐานคุณภาพบัณฑิตของคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี จึง

ประกอบไปด้วยมาตรฐาน 6 ด้าน คือ 1) ด้านความรู้ในการประกอบวิชาชีพครู 2) ด้านทักษะการคิดและการเรียนรู้ 3) ด้านการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสาร และการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ 4) ด้านคุณลักษณะ และทักษะการดำเนินชีวิต 5) ด้านคุณธรรม จริยธรรมต่อวิชาชีพ และการปฏิบัติตน และ 6) ด้านทักษะวิชาชีพครู

1.1 มาตรฐานด้านความรู้ในการประกอบวิชาชีพครู ซึ่งประกอบไปด้วย 4 ตัวบ่งชี้ ตัวบ่งชี้ที่ 1.1 ความรู้ในเนื้อหาวิชาที่จะนำไปใช้สอน ตัวบ่งชี้ที่ 1.2 ความรู้ในการปฏิบัติงานครู ตัวบ่งชี้ที่ 1.3 ความรู้เกี่ยวกับชุมชนท้องถิ่นภาคใต้ ภูมิปัญญาท้องถิ่น ศาสนาและวัฒนธรรม และตัวบ่งชี้ที่ 1.4 ความรู้ในทักษะแห่งศตวรรษที่ 21 ภูมิภาคอาเซียน และความรู้รอบโลก จะเห็นว่าการพัฒนาตัวบ่งชี้สอดคล้องกับงานวิจัย เรื่อง การวิจัยและพัฒนาารูปแบบการประเมินคุณภาพบัณฑิต สาขาครุศาสตร์/ศึกษาศาสตร์ ของสถาบันอุดมศึกษาของศิริดา บุรชาติ (2554). ที่พบว่า ตัวบ่งชี้คุณภาพบัณฑิตในด้านความรู้ ประกอบไปด้วย ความรู้ทั่วไป ความรู้วิชาชีพ และความรู้วิชาเอก

1.2 มาตรฐานด้านทักษะการคิดและการเรียนรู้ ซึ่งประกอบไปด้วย ตัวบ่งชี้ที่ 2.1 การคิดแก้ปัญหาอย่างมีวิจารณญาณ และการตัดสินใจ ตัวบ่งชี้ที่ 2.2 การคิดวิเคราะห์ การให้เหตุผล และการใช้ตรรกศาสตร์ในการสรุปความ และตัวบ่งชี้ที่ 2.3 การคิดริเริ่มสร้างสรรค์ และพัฒนาการเรียนการสอนจากนวัตกรรมในท้องถิ่น ซึ่งผลการพัฒนาตัวบ่งชี้ดังกล่าว สอดคล้องกับงานวิจัยของ สุบิน ยุระรัช และคณะ (2554) ได้วิจัยเรื่อง “ความพร้อมในการพัฒนาบัณฑิตของสถาบันอุดมศึกษาเอกชนในประเทศไทยเพื่อรองรับประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน” พบว่า คุณลักษณะด้านพุทธิพิสัยของบัณฑิตที่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนคาดหวัง มีจำนวน 12 คุณลักษณะ

ได้แก่ ทักษะทางปัญญา ความรู้ในสาขาวิชา การคิดสร้างสรรค์ การคิดวิเคราะห์ การคิดสังเคราะห์ การคิดเชิงวิพากษ์ ความสามารถในการตัดสินใจแก้ปัญหา ความสามารถเชิงตัวเลข ความสามารถในการบริหารจัดการตนเอง การบริหารเวลา ทักษะการเรียนรู้ตลอดชีวิต และความสามารถด้านภาษาอังกฤษ

1.3 ด้านการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสาร และการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ ประกอบด้วย ตัวบ่งชี้ที่ 3.1 การวิเคราะห์ตัวเลขเชิงสถิติ คณิตศาสตร์ การประมวลผล การแปลความหมาย และการนำเสนอข้อมูล ตัวบ่งชี้ที่ 3.2 ทักษะในการฟัง การพูด การอ่าน การเขียน ภาษาไทย ภาษาอังกฤษ และภาษาต่างประเทศอื่น ๆ เพื่อการสื่อความหมาย และตัวบ่งชี้ที่ 3.3 ทักษะในการสืบหาข้อมูล การใช้เทคโนโลยี และการเรียนรู้ผ่านสื่อต่างๆ ซึ่งผลการพัฒนาตัวบ่งชี้สอดคล้องกับงานวิจัยของ สุบิน ยุระรัช และคณะ (2554) ได้วิจัยเรื่อง “ความพร้อมในการพัฒนาบัณฑิตของสถาบันอุดมศึกษาเอกชนในประเทศไทยเพื่อรองรับประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน” พบว่า คุณลักษณะด้านทักษะพิสัยของบัณฑิตที่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนคาดหวัง มีจำนวน 6 คุณลักษณะ ได้แก่ ทักษะการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ ทักษะการทำงานเป็นทีม ทักษะทางสังคม/ทักษะระหว่างบุคคล ทักษะการปฏิบัติ/ทักษะทางวิชาชีพ ทักษะการสื่อสาร ทักษะในการปรับตัว และทักษะในการสืบค้นข้อมูล

1.4 ด้านคุณลักษณะ และทักษะการดำเนินชีวิต ประกอบด้วย ตัวบ่งชี้ที่ 4.1 การเป็นบุคคลแห่งการเรียนรู้ และการเรียนรู้ตลอดชีวิต ตัวบ่งชี้ที่ 4.2 การพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง และสะสมผลงานสม่ำเสมอ ตัวบ่งชี้ที่ 4.3 การมุ่งผลสัมฤทธิ์ในการปฏิบัติงาน ตัวบ่งชี้ที่ 4.4 การปรับตัว และยอมรับการเปลี่ยนแปลง ตัวบ่งชี้ที่ 5.1

การมีความสัมพันธ์ที่ดีกับผู้เรียน บุคคลในสังคม และมีความรับผิดชอบต่อส่วนรวม ตัวบ่งชี้ที่ 5.2 ความเป็นผู้นำ และผู้ตามที่ดี มีความสามารถในการทำงานเป็นทีม และตัวบ่งชี้ที่ 5.3 การมีส่วนร่วมกับสถานศึกษา และองค์กรต่างๆ ในท้องถิ่นในการจัดการศึกษาและพัฒนากระบวนการจัดการเรียนรู้ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช (2555). ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง มาตรฐานวิชาชีพครูการศึกษาขั้นพื้นฐานโดยพบว่า ด้านคุณลักษณะ มี 6 คุณลักษณะที่เป็นคุณลักษณะร่วมคือ 1) คุณธรรมจริยธรรม 2) ความเป็นผู้นำ 3) การทำงานเป็นทีม 4) การพัฒนาตนเอง 5) การเป็นบุคคลแห่งการเรียนรู้ และ 6) การมุ่งผลสัมฤทธิ์ในการปฏิบัติงาน

1.5 ด้านคุณธรรม จริยธรรมต่อวิชาชีพ และการปฏิบัติตน ประกอบด้วย ตัวบ่งชี้ที่ 6.1 ความภาคภูมิใจในวิชาชีพ ตัวบ่งชี้ที่ 6.2 การอุทิศตนเพื่อส่วนรวม และความก้าวหน้าในวิชาชีพ ตัวบ่งชี้ที่ 6.3 จรรยาบรรณวิชาชีพครู ตัวบ่งชี้ที่ 6.4 จิตวิญญาณความเป็นครูตามแนวหลักธรรมคำสอนของท่านพุทธทาสฯ และศาสนาที่นับถือ ตัวบ่งชี้ที่ 7.1 ปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดีต่อผู้เรียน ตัวบ่งชี้ที่ 7.2 ปฏิบัติหน้าที่ด้วยความรับผิดชอบ ซื่อสัตย์สุจริตตามกฎระเบียบแบบแผนของทางราชการ ตัวบ่งชี้ที่ 7.3 การมีวินัย เคารพในกฎระเบียบของสถานศึกษา ชุมชนและสังคม และอยู่ร่วมกันอย่างสันติในสังคมพหุวัฒนธรรม และตัวบ่งชี้ที่ 7.4 การมีจิตสำนึก มีความจริงใจ กล้าหาญ และภูมิใจในท้องถิ่นภาคใต้ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ เจริญวิษณุ สมพงษ์ธรรม และคณะ (2553). ได้ศึกษา เรื่อง แนวโน้มคุณลักษณะของครูไทยในทศวรรษหน้า (พ.ศ. 2562) ผลการวิจัยพบว่า คุณลักษณะของครูไทยในทศวรรษหน้า (พ.ศ. 2562) มีทั้งหมด 4 ด้าน คือ 1) ด้านความรู้และประสบการณ์วิชาชีพ 2) ด้านบุคลิกภาพของความเป็นครู 3) ด้านภาวะ

ผู้นำการพัฒนาการศึกษา และ 4) ด้านคุณธรรมและจรรยาบรรณวิชาชีพ โดยที่ด้านคุณธรรมและจรรยาบรรณต่อวิชาชีพ ประกอบด้วย จรรยาบรรณต่อตนเอง จรรยาบรรณต่อวิชาชีพ จรรยาบรรณต่อผู้รับบริการ จรรยาบรรณต่อผู้ร่วมประกอบวิชาชีพ และ จรรยาบรรณต่อสังคม เช่นเดียวกับงานวิจัยของของสุบิน ยุระรัช และคณะ (2554) ได้วิจัยเรื่อง “ความพร้อมในการพัฒนาบัณฑิตของสถาบันอุดมศึกษาเอกชนในประเทศไทยเพื่อรองรับประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน” ซึ่งพบว่าคุณลักษณะด้านจิตพิสัย ของบัณฑิตที่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนคาดหวัง มีจำนวน 8 คุณลักษณะ ได้แก่ คุณธรรม/จริยธรรม/จรรยาบรรณในวิชาชีพ ความซื่อสัตย์สุจริตทัศนคติที่ดีต่องานและเพื่อนร่วมงาน การมองเห็นคุณค่าในตนเอง ความเป็นผู้นำ บุคลิกภาพที่ดี ความตระหนักในตนเอง การตัดสินใจอย่างมีคุณธรรม ความรู้สึกเป็นส่วนหนึ่งขององค์กร แรงจูงใจในการทำงาน มุมมองสากล/ความเป็นพลโลก และความมั่นใจ

1.6 ด้านทักษะวิชาชีพครู ประกอบด้วย 6 องค์ประกอบ คือ องค์ประกอบที่ 8 การจัดการเรียนรู้และการจัดการชั้นเรียน องค์ประกอบที่ 9 การพัฒนาหลักสูตร องค์ประกอบที่ 10 จิตวิทยาสำหรับครู องค์ประกอบที่ 11 การวัดและประเมินผลการเรียนรู้ องค์ประกอบที่ 12 การวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ และองค์ประกอบที่ 13 การประกันคุณภาพการศึกษา ซึ่งผลการพัฒนาตัวบ่งชี้สอดคล้องกับ Southeast Asian Ministers of Education Organization Regional Center for Educational Innovation and Technology. (SEAMEO INNOTECH) (2009) ที่ได้ศึกษา เรื่อง มาตรฐานสมรรถนะในการสอนของประเทศเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ พบว่า องค์ประกอบหลักของมาตรฐานสมรรถนะในการสอนของประเทศเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ ประกอบด้วย 1) ความรู้ทาง

วิชาชีพ หมายถึง การเรียนรู้ในเนื้อหาและวิธีการในการสอน 2) ทักษะวิชาชีพ หมายถึง การสอน การจัดการในห้องเรียน และการประเมินผลผู้เรียน 3) ลักษณะส่วนบุคคล หมายถึง คุณลักษณะในตัวบุคคล เช่น มีความรับผิดชอบ ตรงเวลา เป็นต้น 4) ความเป็นมืออาชีพ/มาตรฐานทางจริยธรรมส่วนบุคคลและคุณค่า หมายถึง จริยธรรมและศีลธรรมที่เกิดจากความเป็นครูเป็นแบบอย่างที่ดีในโรงเรียนและชุมชน และ 5) การพัฒนาวิชาชีพและการเรียนรู้ตลอดชีวิต หมายถึง การพัฒนาวิชาชีพและการเรียนรู้ตลอดชีวิตของครู เช่น การมีส่วนร่วมในองค์กรวิชาชีพครู และในกิจกรรมอื่น ๆ ที่แสดงให้เห็นถึงการพัฒนายาวิชาชีพครู เป็นต้น

มาตรฐานทั้ง 6 ด้านดังกล่าว สอดคล้องกับมาตรฐานผลลัพธ์การเรียนรู้ ในกรอบคุณวุฒิของประเทศไทย ได้แก่ 1. ความรู้และความเข้าใจ (Knowledge and Understanding) 2. ทักษะการคิด (Cognitive Skills) 3. สมรรถนะ (Competency) ด้านบุคคล (Interpersonal Skills) ด้านการสื่อสาร (Communication Skills) ด้านความรับผิดชอบต่อตนเองและสังคม (Responsibility & Accountability) 4. คุณธรรมและจริยธรรมต่อสังคม และต่อวิชาชีพ (Ethic and Values) และ 5. ทักษะปฏิบัติเฉพาะทาง (Specialized Skills) (ไพฑูริย์ สีนลารัตน์และคณะ. 2552.) และยังคงครอบคลุมถึงมาตรฐานคุณวุฒิระดับปริญญาตรี สาขาครุศาสตร์และสาขาศึกษาศาสตร์ (หลักสูตรห้าปี) ซึ่งมีมาตรฐานผลการเรียนรู้ใน 5 ด้าน คือ 1. ด้านคุณธรรม จริยธรรม 2. ด้านความรู้ 3. ด้านทักษะทางปัญญา 4. ด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ 5. ด้านทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสารและการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและ 6. ด้านทักษะการจัด การเรียนรู้ ซึ่งเป็นทักษะปฏิบัติเฉพาะทาง (สำนักงานคณะกรรมการอุดมศึกษา. 2552)

สำหรับการสังเคราะห์แนวคิด และข้อคิดเห็นต่อคุณลักษณะครูตามความต้องการของสถาบันที่ผลิตบัณฑิตและผู้ใช้บัณฑิต ผลจากการสังเคราะห์ทำให้ได้คุณลักษณะ และสมรรถนะครูที่เป็นลักษณะเฉพาะของครูในจังหวัดสุราษฎร์ธานี พัฒนาเป็นตัวบ่งชี้ที่มีลักษณะเฉพาะเพิ่มเติมจากการสังเคราะห์แนวคิดในข้างต้น ดังเช่น ตัวบ่งชี้ที่ตัวบ่งชี้ที่ 1.3 ความรู้เกี่ยวกับชุมชนท้องถิ่นภาคใต้ ภูมิปัญญาท้องถิ่น ภูมิปัญญาไทย ศาสนาและวัฒนธรรม ตัวบ่งชี้ที่ 2.3 การคิดริเริ่มสร้างสรรค์ และพัฒนาการเรียนการสอนจากนวัตกรรมในท้องถิ่น ตัวบ่งชี้ที่ 5.3 การมีส่วนร่วมกับการศึกษา และองค์กรต่างๆ ในท้องถิ่นในการจัดการศึกษาและพัฒนากระบวนการจัดการเรียนรู้ ตัวบ่งชี้ที่ 6.4 จิตวิญญาณความเป็นครูตามแนวหลักธรรมคำสอนของท่านพุทธทาส และศาสนาที่นับถือ ตัวบ่งชี้ที่ 7.4 การมีจิตสำนึก มีความจริงใจ กล้าหาญ และภูมิใจในท้องถิ่นภาคใต้ ตัวบ่งชี้ที่ 8.2 การจัดการเรียนรู้อย่างสร้างสรรค์ และมีนวัตกรรมโดยใช้สื่อ เทคโนโลยีที่เหมาะสมกับท้องถิ่น ตัวบ่งชี้ที่ 8.3 การจัดการเรียนรู้โดยบูรณาการภูมิปัญญาท้องถิ่น หลักคำสอนท่านพุทธทาสฯ ศาสนา และวัฒนธรรมอาเซียน ตัวบ่งชี้ที่ 8.4 การจัดการเรียนการสอนด้วยการใช้ภาษาไทย ภาษาถิ่น ภาษาอังกฤษ และภาษาในภูมิภาคอาเซียน และตัวบ่งชี้ที่ 9.2 การประยุกต์ใช้หลักสูตรร่วมกับองค์ความรู้ในท้องถิ่น วัฒนธรรมชุมชนภาคใต้ และความเป็นสากล

ส่วนเกณฑ์การประเมินคุณภาพบัณฑิตคณะครุศาสตร์ฯ พิจารณาจากเกณฑ์การให้คะแนนซึ่งเป็นเกณฑ์ระดับคุณภาพ และเกณฑ์การให้คะแนนแบบเลือกตอบ มี 4 ระดับ คือ ปรับปรุง พอใช้ ดี และดีมาก มีผลการตรวจสอบคุณภาพด้านความเป็นปรนัยของเกณฑ์การให้คะแนน พบว่า มีคะแนนความสอดคล้องระหว่างผู้

ประเมิน 2 คน สูงในทุกตัวบ่งชี้ (0.67 - 0.98) ซึ่งแสดงให้เห็นว่าเกณฑ์การให้คะแนนในแต่ละตัวบ่งชี้มีความชัดเจน สื่อความหมายได้ตรงกัน ทำให้ผู้ประเมินมีการประเมินไปในทิศทางเดียวกัน (สุรชัย มีชาญ, 2547)

2. การประเมินประสิทธิผลของการใช้มาตรฐานคุณภาพบัณฑิตคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี มีข้อเสนอแนะนำไปสู่การปรับปรุงตัวบ่งชี้ของมาตรฐานคุณภาพบัณฑิตคณะครุศาสตร์ฯ ให้มีความสมบูรณ์ในประเด็น ดังนี้

จากการทดลองใช้ พบว่า มีผลการประเมินคุณภาพบัณฑิตคณะครุศาสตร์ฯ ในองค์ประกอบที่ 7 การปฏิบัติตน อยู่ในระดับดีมาก และในตัวบ่งชี้ที่ 7.3 การมีวินัย เคารพในกฎระเบียบของสถานศึกษา ชุมชนและสังคม และอยู่ร่วมกันอย่างสันติในสังคมพหุวัฒนธรรม มีคะแนนเฉลี่ยสูงสุด สะท้อนให้เห็นว่าผู้เรียนมีคุณลักษณะในด้านการปฏิบัติตน มีวินัยและเคารพกฎระเบียบของสถานศึกษา อยู่ร่วมกับผู้อื่นในชุมชน สังคมที่มีความแตกต่างทางวัฒนธรรมได้เป็นอย่างดี สอดคล้องกับความคิดเห็นของครูพี่เลี้ยงที่ทำหน้าที่เป็นผู้ประเมิน ที่ว่า “นักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูที่เป็นมุสลิม มีความเข้าใจในบริบทของสถานศึกษา ชุมชน และสามารถปรับตัวอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้เป็นอย่างดี”

นอกจากนี้ยังมีผลการประเมินคุณภาพบัณฑิตคณะครุศาสตร์ฯ ในองค์ประกอบที่ 9 การพัฒนาหลักสูตร อยู่ในระดับพอใช้ และพบว่าตัวบ่งชี้ที่ 9.2 การประยุกต์ใช้หลักสูตรร่วมกับองค์ความรู้ในท้องถิ่น วัฒนธรรมชุมชนภาคใต้ และความเป็นสากล มีคะแนนเฉลี่ยต่ำสุด ซึ่งสะท้อนให้เห็นว่าผู้เรียนมีสมรรถนะด้านการพัฒนาหลักสูตรน้อยที่สุด ทั้งการมีส่วนร่วมในขั้นตอนของการพัฒนาหลักสูตร และการประยุกต์ใช้หลักสูตรร่วมกับองค์ความรู้ในท้องถิ่น ซึ่งครูพี่เลี้ยงที่ทำหน้าที่เป็นผู้ประเมินให้

ความคิดเห็นว่า เนื่องจากว่าช่วงระยะเวลาในการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูในโรงเรียนนั้น ๆ ไม่ได้อยู่ในช่วงของการจัดทำหรือพัฒนาหลักสูตร เป็นผลให้นักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูไม่ได้มีส่วนร่วมในกิจกรรม ทำให้มีผลการประเมินอยู่ในระดับต่ำสุด และจากความคิดเห็นของผู้เข้าร่วมการสนทนากลุ่ม ให้เห็นว่าการพัฒนาหลักสูตร สามารถปฏิบัติได้ตลอดระยะเวลาในการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู เช่น การปรับปรุงเกณฑ์การวัดและประเมินผลของหลักสูตร การปรับจุดประสงค์กิจกรรม สื่อการเรียนการสอน และเนื้อหาของหลักสูตร โดยทางคณะครุศาสตร์ฯ จะต้องจัดการเรียนการสอนในเรื่องการพัฒนาหลักสูตรแก่ผู้เรียนที่ชัดเจน และประสานการดำเนินงานฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูกับทางโรงเรียน ในการกำหนดกิจกรรมของการพัฒนาหลักสูตรให้มีความเข้าใจที่ตรงกัน ดังนั้นในองค์ประกอบที่ 9 การพัฒนาหลักสูตร ควรนิยามความหมายของตัวบ่งชี้ และเกณฑ์การประเมินให้ครอบคลุมถึงพฤติกรรมในกิจกรรมการพัฒนาหลักสูตรดังกล่าว

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะจากผลการวิจัย

1. ผลจากการวิจัยในครั้งนี้ ทำให้ได้ตัวบ่งชี้และเกณฑ์การประเมินตามมาตรฐานคุณภาพบัณฑิตของคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี ที่เป็นมาตรฐานคุณภาพบัณฑิตโดยรวมในทุกหลักสูตรสาขาวิชาของคณะครุศาสตร์ ซึ่งแต่ละสาขาวิชาสามารถนำไปประยุกต์ใช้และพัฒนาให้เป็นตัวบ่งชี้เฉพาะหลักสูตรได้ โดยสามารถปรับปรุงตัวบ่งชี้ และเกณฑ์ระดับคุณภาพให้เหมาะสมกับบริบทของแต่ละสาขาวิชา

2. ในการนำมาตรฐานคุณภาพบัณฑิตคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานีไปใช้

ประเมินคุณภาพนักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู ผู้ประเมินควรศึกษาคู่มือการใช้แบบประเมินตามมาตรฐานคุณภาพบัณฑิตคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี ให้มีความเข้าใจถึงความหมายของตัวบ่งชี้ วิธีการประเมิน และเกณฑ์ในการให้คะแนนเพื่อกำหนดระยะเวลาในการประเมินได้เหมาะสมและครอบคลุมคุณลักษณะของแต่ละตัวบ่งชี้ ทำให้สามารถเก็บรวบรวมข้อมูลตามตัวบ่งชี้ได้ครบถ้วน ให้ผลการประเมินที่ตรงตามสภาพจริง และนำสารสนเทศจากผลการประเมินมาพัฒนาคุณภาพบัณฑิตได้ในทิศทางที่ถูกต้อง

ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

ควรมีการศึกษาและพัฒนามาตรฐานคุณภาพบัณฑิตครูของสถาบันการศึกษาอื่น โดยพัฒนาองค์ประกอบ และตัวบ่งชี้ให้มีความเป็นอัตลักษณ์ตรงตามจุดเน้นของบริบทในสถาบันการศึกษานั้น

บรรณานุกรม

- เจริญวิษณุ สมพงษ์ธรรม และคณะ. 2553. การศึกษาแนวโน้มคุณลักษณะของครูไทยในทศวรรษหน้า (พ.ศ. 2562). กรุงเทพฯ : สำนักงานเลขาธิการคุรุสภา.
- มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี. 2554. คู่มือการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษา. สุราษฎร์ธานี : กองนโยบายและแผน มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี.
- _____. 2555. การเตรียมความพร้อมของมหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานีในการเข้าร่วมประชาคมอาเซียน ปี พ.ศ. 2558. สุราษฎร์ธานี : กองนโยบายและแผน มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี.
- _____. 2556. มหาวิทยาลัย 5 มิติ สานฝัน SRU สู่นาคต. สุราษฎร์ธานี : เค.ที.กราฟฟิค.
- มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาราช. 2555. มาตรฐานวิชาชีพครูการศึกษาขั้นพื้นฐาน. กรุงเทพฯ : สำนักงานเลขาธิการคุรุสภา.
- ราชกิจจานุเบกษา. 2556. ข้อบังคับคุรุสภา ว่าด้วยมาตรฐานวิชาชีพ พ.ศ. ๒๕๕๖.
- _____. 2557. ประกาศคณะกรรมการคุรุสภา เรื่อง การรับรองปริญญาและประกาศนียบัตรทางการศึกษาเพื่อการประกอบวิชาชีพ. กรุงเทพฯ : สำนักงานเลขาธิการคุรุสภา.
- ศิริดา บุรชาติ. 2554. “การวิจัยและพัฒนาารูปแบบการประเมินคุณภาพบัณฑิตสาขาครุศาสตร์/ศึกษาศาสตร์ของสถาบันอุดมศึกษา” วารสารมหาวิทยาลัยขอนแก่น (บศ.) 11(4): 101.
- สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา. 2552. กรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.๒๕๕๒ และแนวทางการปฏิบัติ. กรุงเทพฯ : สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา.
- _____. 2554. “นโยบายการพัฒนาบัณฑิตอุดมคติไทย” จดหมายข่าวสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา. 2 (74): 1-3.
- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. 2553. การบรรยายทางวิชาการเพื่อสร้างความตระหนัก เรื่องการก้าวสู่ประชาคมอาเซียน. กรุงเทพฯ : พิมพ์ดีการพิมพ์ จำกัด.

- _____. 2554. เอกสารประกอบการประชุมอนุกรรมการสภาการศึกษาด้านการวางแผนการผลิตและพัฒนากำลังคนตามความต้องการของประเทศ ครั้งที่ 3/2554 วันที่ 8 กรกฎาคม พ.ศ. 2554
ณ สภาก่อการค้ำแห่งประเทศไทย.
- _____. 2555. การศึกษาการพัฒนากรอบคุณวุฒิแห่งชาติของประเทศไทย : เชื่อมโยงกับกรอบคุณวุฒิอาเซียน. กรุงเทพฯ : สกศ.